

גולדיאנים

בחזרה לבסיס

נכתב בידי Paul Dick, הופיע ב: JUST FINCHES and Softbills, <http://www.nzbirdz.co.nz/>, תורגם על ידי תומר ג. © באישור המחבר

השוני במינים

לכל אלו שעדיין לא פענחו זאת, ניתן להפריד בקלות בין הזכרים לנקבות לפי הצבעים החזקים יותר. בנקבות הסגול והצהוב בחזה הם חיוורים בהרבה. לעיתים קרובות זוהי האינדיקציה הראשונה למין הציפור בציפורים צעירות אשר מתחילות להחליף לצבעי בוגרים. טלאים קטנים של צבע מופיעים על הגוף, ואנו מייד יודעים אם זה זכר או נקבה. ככל שאנו צוברים ניסיון, אנו לומדים כי אינדיקציה מוקדמת אף יותר לזכר ניתנת על ידי השירה. השירה נעשית עם ראש מעט מתוח, מקור סגור, והקול יוצא מגרון הציפור.

שירה זו נעשית ברורה יותר ככל שהציפור מתבגרת, והיא משמשת חלק מתהליך החיזור. כאשר אנשים רואים את הגולדיאנים לראשונה, הם מתפלאים לעיתים קרובות מהצבעוניות של ציפור כה קטנה. הם מתפלאים לא פחות לגלות שצבעים כה יפים מתחילים בציפור צעירה ירוקה אפרפרה כה משעממת.

גולדיאנים יתחילו להתרבות באזור גיל 8-9 חודשים, לאחר הנשירה הראשונה וקבלת צבעי הבוגר. ציפורים אשר בקעו מאוחר יותר בעונה, עדיין יכולות להתרבות בעונה שלאחריה, אך חלק יישארו עם צבעי הצעירים.

שלושה צבעי ראש שונים

בנקודה זו אנו רוצים להזכיר לכולם שגולדיאנים מגיעים בשלושה מופעים שונים. ראש אדום, שחור וצהוב. הצהוב אינו צהוב בוהק ורבים מתייחסים אליו במקום כראש כתום. לכל אחד מהם היופי שלו. באופן אישי אני מוצא כי קשה להביס זכר בעל ראש שחור, וללא ספק לכל מגדל יש את ההעדפות שלו.

(הקדמה: מחבר המאמר הוא מגדל ותיק של גולדיאנים ופינגקים בכלל, המתגורר בני-זילנד. המאמר מתייחס כמובנים מאליהם לתנאי הגידול המקובלים שם, הכוללים שימוש בווליארים גדולים לריבוי הציפורים, תוך מינימום התערבות בחיי הציפורים, והגולדיאנים בכללם. ת.ג.)

במהלך השנים ניכתב כל כך הרבה על הגולדיאנים, שקשה לכתוב משהו חדש על פינג הדשא האוסטרלי היפה הזה ובאשר לאחזקתו. למרות זאת אני בטוח כי ישנם אנשים רבים החדשים אשר גידול פינגקים חדש להם, ואשר ייהנו ממאמר הדן ביסודות באשר לציפור זו. כמגדלים ותיקים, אנו מניחים כי הכול מכירים את הגולדיאנים – הלא כן? ובכן, מפתיע כמה רבים מהמגדלים החדשים לתחביב זה עדיין שואלים את אותן השאלות הבסיסיות, מכיוון שהם חסרים את הניסיון הנובע משנים רבות של גידול וריבוי.

ההיכרות האישית שלי עם גולדיאנים מקיפה מעל 40 שנה, למרות שלא כל הזמן החזקתי בהם, החזקתי בהם ברבות מן השנים. הם תמיד סיפקו לי מידה רבה של הנאה, ואפילו עתה בעוד אני מסתכל אליהם החוצה בווליאר, הציפייה לראות צעירים פורחים מהקן נמשכת מעונה לעונה. אני זוכר בבירור את זוג הגולדיאנים הראשון שלי בגיל 10. אבא שילם שני פאונד ועשר שילינג בעבורם. הם הושמו בכלוב מתומן קטן בקוטר 1.80 וגובה של 2.10. עצי תה כיסו את הקירות, וארחו להם לחברה כמה זוגות כנרים. הכנרים והגולדיאנים גם יחד התרבו ללא בעיה, ואני ניזכר בצעירים הראשונים שפרחו.

כל כך הרבה קרה בעולם גידול הגולדיאנים ב-40 השנה שחלפו, ועבודה נוספת ממשיכה ומתבצעת כל הזמן.

שיכון הגולדיאנים שלך

רבים מהמתחילים עם פינקים נשבים על ידי הצבעים של הגולדיאנים, ולעיתים קרובות יעשו את הטעות של קנייתם, הבאתם הביתה והשמתם בווליאר (כלוב תעופה) בלתי מתאים, רק בכדי לגלות בדרך הקשה, שאחזקת גולדיאנים היא לא קלה כפי שחשבו בתחילה, ובודאי אינה קלה כאחזקת זברה פינק. אחרי איסוף כמה גופות מהתחתית, מחלחלת הידיעה כי דרושים ווליארים טובים ומגנים יותר. אבל האם הם לומדים ??? חלק אינו לומד, ולאחר איבוד כסף וציפורים יותר בכלל. מסיבה זו אני ממליץ לקחת את הזמן ולתכנן כיצד ניתן לספק את סביבת הגידול המתאימה ביותר לגולדיאנים שלך, כמו עם כל סוג פינקים אחר. לך ובקר מגדלים אחרים ולמד כיצד הם מחזיקים ומרבים את הציפורים. ישנן מספר דרכים לשכן את הגולדיאנים.

בית הגידול הנכון

מקום המגורים יקבע רבות לגבי סוג הווליאר לשמירת הציפורים שלך, ווליאר פתוח וחשוף אינו מוגדר כמתאים למין זה, אבל יעזור ללמוד ממגדלים מנוסים באזור שלך. גורם חשוב הוא 'גורם הרוח'. גולדיאנים יכולים לשרוד בקור ישיר, אבל לא ברוחות קרות. שיכון הגולדיאנים במקום בו הם חשופים לרוחות קרות יסתיים בהרבה ציפורים מתות.

אם יש לך מיקום טוב ומוגן לבית הגידול והאקלים שלך טוב למדי, אזי ייתכן שתוכל להסתפק בווליאר פתוח חלקית, למרות זאת עדיף ווליאר סגור משלושה צדדים ומכוסה כולו בגג. להערכתי, זו הדרך היחידה לגדל גולדיאנים בניו-זילנד. באזורים הצפוניים של אוסטרליה (שם שורר אקלים טרופי – טמפ' מינימום ממוצעת בחורף של 18 מעלות, מקסימום ממוצעת בקיץ של 40 מעלות, ולחות גבוהה ת.ג.) מיגון פחות עשוי להספיק. באזורים אחרים מעבר ליס, התנאים המקומיים הם שמכתיבים. הווליארים שלי ושל מגדלים סמוכים הם כאלו, סגורים לחלוטין עם מגנים בחזית בית הגידול, הניתנים לסגירה ופתיחה בהתאם למזג האוויר.

באופן אידיאלי לחלק זה של העולם, עדיף שחזית בית הגידול תפנה לכיוון צפון או צפון מזרח. באופן זה נלכוד שמש מלאה, אם אפשרי כל היום (היות וניו-זילנד בחצי הדרומי, השמש נמצאת בצפון ת.ג.). קבלת אור השמש מוקדם בבוקר חשובה באקלים קר יותר. היא עוזרת לחמם את הציפורים לאחר לילות חורף קרים ומפעילה את הציפורים. המגדל המקומי מרב אלוד, אשר היה נשוא כתבה בגיליון קודם, בנה את הווליארים שלו כך שכל אחד גבוה מקודמו, והתקין לוחות זכוכית, לתפוס את חום השמש מייד עם זריחתה בבוקר. אם תלכו לבתי הגידול שלו בזמן זה, כל הפינקים, ובכללם הגולדיאנים, עומדים על הענפים הגבוהים ומתחממים לאורה.

המגנים אותם הזכרנו יכולים לבוא בצורות שונות. העיקר הוא להבטיח לך כמגדל אפשרות קלה לפתיחה וסגירה בהתאם לרצונך. לחלק יש כיוונים מתגלגלים למטה למטרה זו. הם יכולים להיות מפלסטיק שקוף או מקנבס, כל עוד הם משרתים את המטרה להם נועדו, והיא לעצור את הרוח והקור מלעבור דרך בית הגידול. אני אפילו ראיתי ברזנט כחול זול משמש למטרה זו. עבורי, תריס עם צירים מאפשר להקל על המשימה. בזמן ששיכון מסוג זה הכרחי עבור מקומות כמו ניו-זילנד, טסמניה, וכנראה ויקטוריה ודומיהם, הרי באזור סידני ועמק ההאנטר מגדלים רבים אינם טורחים בכלל זה. הם מסתפקים בחצר מוגנת היטב ובתי גידול המכוסים בגג וסגורים משלושה צדדים.

גודל הווליאר

יכולות להיות דעות רבות על גודל בית הגידול אך אני הייתי מציע גודל התחלתי של 3 מטר על 1.80 מטר וגובה של 1.80 מטר. זה יספיק לשלושה זוגות של גולדיאנים. כמובן שיש גורמים נוספים רבים שיש לקחת בחשבון. האם רוצים לגדל גולדיאנים בלבד או מגוון של מינים. החוק הישן מתאים לכל מצב. 1 מטר רבוע ריצפה לכל זוג.

זוגות בודדים או להקה?

ישנם 'בעד' ו-'נגד' לשתי הדרכים. בעבר חשבתי כי ההצלחה הגדולה ביותר היא בריבוי של מספר זוגות יחידים, אך זה לא נכון בהכרח.

גודל רגיל לקופסת הטלה הוא 20 ס"מ אורך על 15 ס"מ רוחב ו-15 ס"מ גובה. יש לוודא מכסה ניתן להסרה, כך שניתן יהיה לבדוק את תכולת הקן במקרה הצורך. אני תמיד שם עשב בקופסא ועושה בו חור כך שיהיה מוכן עבור הציפורים לשימוש. הן יכולות לצפות אותו כרצונן לאחר מכן. בדיקת הקן בדרך כלל לא מצייקה לגולדיאנים, אבל יש להיות זהירים, מכיוון שניתן לפגוע בביצים בקלות. מגדלים אחדים שמים טבעות סגורות על הגוזלים, אבל אני מעדיף להשתמש בטבעות פלסטיק פתוחות בשלב מאוחר יותר.

מה לגבי כלובים?

גודל הטלה ממוצעת הוא 3 עד 5 גוזלים, וזוג טוב ומתאים של גולדנים יכול להפיק 3 עד 4 סבבים בעונה (מדובר אך ורק על גולדיאנים שמגדלים את הגוזלים שלהם בעצמם. השימוש בבנגלזים נדיר ולא קיים אצל רוב המגדלים באזור. ת.ג.). לפעמים אנו צריכים להגביל זוגות מסוימים ואף לקחת את קופסת הטלה מהם. לאחרונה שמעתי על זוג שגידל 24 גוזלים בעונה ואז לזיכרוני הנקבה מתה! אם אנו מרשים לציפורים שלנו להתרבות בצורה זו ולהוציא מעצמן יותר מדי, אנו עלולים לקבל תוצאות חלשות בעונה הבאה, או אף יותר גרוע, כמו עם זוג זה, במקרים קיצוניים הן עלולות למות מתשישות!

כן, ניתן להחזיק ולרבות גולדיאנים בכלובים, למעשה מגדלים רבים מעבר לים מחזיקים בהם רק בצורה זו. באוסטרליה, בעבר, הסתכלו בבוז על מי שגידל ציפור מדהימה זו בכלוב, אבל הדעות השתנו ורבים משתמשים בכלובים לריבוי מוטציות. למרות שזה לא משהו שהיה לי ניסיון רב עימו. מייק פידלר ממליץ על גודל של 1 מטר על 60 ס"מ וגובה 60 ס"מ. יש אשר ישתמשו בכלובים קטנים יותר, אך מחוץ לעונת הריבוי כדאי להפריד ולשים בווליארים גדולים ביותר על מנת שיזכו בתרגול, ובכך להימנע מבעיות של השמנת יתר.

עונת הריבוי

עזוב את הגוזלים עם ההורים עד שהם באמת בלתי תלויים. לא יקרה שום נזק מלעזוב את הגוזלים עם ההורים בזמן שהם מגדלים את המחזור הבא, ולתפוס את כולם יחדיו בסיום העונה. אם בכל זאת יש לך מספר גדול של צעירים יתכן ותרצה לתפוס אותם ולהעביר לווליאיר של צעירים להחזקה. גולדיאנים צעירים ידועים לשמצה בכך שהם מתים בזמן העברה לווליאיר אחר. אם אתה חייב לעשות זאת, ודא כי הווליאיר המשמש להחזקתם חם וחופשי מלחצים.

בחלק זה של העולם ציפורים צעירות מתחילת העונה יקבלו צבע לקראת דצמבר (יש לזכור כי העונות בחצי הכדור הצפוני הפוכות לאלו שבחצי הכדור הצפוני ת.ג.). דצמבר-ינואר מסמנים את שיא הקיץ, ויוני-יולי את שיא החורף ת.ג.), ויגיעו לבגרות בסוף דצמבר – תחילת ינואר. הן עשויות להתחיל ולהתרבות מעט מאוחר יותר באוסטרליה. בשלב זה צריך למיין את הציפורים ולשים קופסאות קינון במקומות המתאימים. ניסיתי קופסאות קינון בצורות וגדלים שונים במהלך השנים, ומצאתי כי זוג המוכן לריבוי ישתמש בכל מה שזמין. לפני כמה שנים היה לי זוג שהתעקש לקנן בעץ תה ועשה זאת מספר פעמים. זו הייתה הפעם הראשונה שראיתי זוג מעדיף לבנות קן במקום להשתמש בקופסא מוכנה, ולמרות זאת הם גידלו מספר הטלות בקן זה.

בעיות אפשריות

הבעיה הראשונה שניתן להזכיר היא בעיה המוכרת למגדלים רבים. היא עשויה להשפיע עליך במיוחד אם אתה גר במקומות בהם הטמפרטורות בלילה צונחות בצורה ניכרת בזמן שהציפורים מקננות. לחלק מזוגות הגולדיאנים יש **הרגל לא לדגור** על הגוזלים לאחר שהם בני כעשרה ימים. אני מצאתי לעיתים קרובות

בעיית בריאות בה נתקלים בקביעות היא **קרדיות שקי האוויר**. כשמם כן הם, הקרדיות הן חרקים קטנים החיים בדרכי האוויר של הציפור. הציפור תשמיע קולות כחכוה או שיעול, ולעיתים קרובות יראו נושמות בפה פתוח. לעיתים מבלי שנרגיש, ציפור נגועה מצורפת ללהקה, ולפני חלוף זמן רב ציפורים רבות נוספות יראו סימנים של נגיעות.

ישנן מספר הצעות לטיפול בבעיה זו. ראשית מוקסידקטין, איזורמקטין או איוומק יכולים לשמש. יש לשים לב להשתמש בתכשירים לכבשים ולא בחזקים יותר לבקר. יש לפסק את הנוצות כדי לחשוף את העור בעורף, ולשים טיפה של החומר שם, כך שתיספג דרך העור (את המוקסידקטין ניתן לתת גם דרך מי השתייה, את האיוומק יש לדלל בחומרים ובאחוזים המתאימים. ת.ג.). השינוי בציפור אחר מספר ימים הוא מדהים. אם הבעיה פוגעת בכל הציפורים שלך רצוי להתייעץ בוטרנר לציפורים.

ביצה כלואה היא בעיה היכולה להשפיע על חלק מהציפורים. הנקבה אינה יכולה להעביר את הביצה, ואם לא ניתנת עזרה מיידית התוצאה היא ציפור מתה. אני שמח להגיד כי זו בעיה בה לא נתקלתי עם גולדיאנים שנים רבות. ניתן להימנע מבעיה זו על ידי מתן קליפות ביצים אפויות, סבידה ותוספות ויטמינים ומינרלים לפני עונת הריבוי. בית גידול חם ומואר באור שמש ישיר, מוגן ושמור מרוח יעזור רבות במניעת הבעיה. במקרה חירום הבעיה נפתרת לעיתים קרובות על ידי מתן תוסף סידן נוזלי זמין לציפור.